

Prof. dr. Gregor Majdič, rektor Univerze v Ljubljani

(Nagovor na simpoziju ob 150-letnici rojstva Antona Korošca, Sveti Jurij ob Ščavnici, 15. maja 2022)

Spoštovane gostje, spoštovani gosti,

v veliko čast in veselje mi je, da vas danes lahko pozdravim na dogodku, posvečenem 150. obletnici rojstva slovenskega domoljuba dr. Antona Korošca. Dr. Anton Korošec je živel in deloval v turbulentnih časih. V časih, ko je razpadala avstro-ogrska monarhija, država, v kateri smo živeli skoraj 500 let. Živel je v časih, ko se je ustvarjala slovenska nacionalna identiteta in državnost. Dr. Anton Korošec je bil tisti, ki je prebral Majniško deklaracijo v Dunajskem parlamentu, in dr. Anton Korošec je bil tisti, ki je ob koncu prve svetovne vojne avstrijskemu cesarju Karlu ob ponudbi po vstopu Slovencev v nekakšno ohlapno federacijo, zgrajeno na pogorišču avstro-ogrske monarhije, dejal: Vaše visočanstvo, prepozno je!

Dr. Anton Korošec pa je bil tudi eden od najzaslužnejših za to, da smo Slovenci leta 1919 dobili svojo, slovensko univerzo. Mojo Almo mater in verjamem, tudi Almo mater številnih od vas. Tudi v tistem času, pred sto leti, smo bili Slovenci žal razdvojeni, podobno kot danes. Poenotiti se nismo znali niti ob tako pomembnem projektu, kot je bila ustanovitev nacionalne univerze. Ker so projekt ustanovitve univerze podprli pripadniki bolj konservativne slovenske ljudske stranke, so pripadniki liberalne politične opcije temu projektu nasprotovali in zagovarjali odlog ustanavljanja univerze. Brez velike zagnanosti dr. Verstovška in dr. Rostoharja, predvsem pa brez podpore dr. Antona Korošca, ki je v tem času zasedal položaj podpredsednika vlade takratne kraljevine SHS, je vprašljivo, kdaj bi Slovenci dobili svojo univerzo. Po teh časih sprememb se je namreč kraljevina SHS in kasneje Jugoslavija pogrezala v vedno manj demokratično obdobje, v času katerega je bil interniran zaradi svojega zavzemanja za Slovenijo tudi dr. Anton Korošec, najprej v Bosno in nato na otok Hvar. Vprašanje je, če bi v tem času Slovenci lahko dosegli ustanovitev svoje univerze, če je ne bi dobili že leta 1919. Lastne univerze, na

katerih se lahko študenti izobražujejo v svojem jeziku, so nedvomno ene od najpomembnejših ustanov nacionalne samobitnosti in to vlogo Univerza v Ljubljani nedvomno opravlja že vse od leta 1919.

Univerza v Ljubljani je največja akademska ustanova v Sloveniji in z več kot 5000 zaposlenimi ter 40.000 študenti največja skupnost v Sloveniji. Kot takšna je seveda tudi zelo raznolika, a eno od osrednjih načel akademskega delovanja je in mora biti strpnost, soočanje različnih mnenj in iskanje skupne poti v prihodnost.

Pogosto pravimo, da se zgodovina ponavlja, a če beremo zgodovino Slovencev, se zdi, ne da se ponavlja, temveč se ves čas podobno nadaljuje. Z razdvojenostjo, medsebojnimi obtoževanji in nasprotovanji. Ko beremo politične razprave iz časa takoj po prvi svetovni vojni, se zdi, da se Slovenci nismo prav dosti naučili ali napredovali v zadnjih sto letih in to nas zagotovo ovira pri napredku. Naj nam bo torej zgodovina učiteljica, naj se učimo iz izkušenj in končno spoznamo, da lahko dosežemo veliko, a le če delujemo skupaj v dobro naše domovine in države Slovenije. Pri razvoju igrajo eno najpomembnejših vlog ravno univerze, ki s svojim akademskim potencialom lahko in moramo povezovati najboljše sile v družbi in voditi razvoj države in družbe!